

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา เกิด舟ชีกง. การรับสภานิปัตติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การเนอร์, เจ. เอฟ., กฎหมายปักษารองอังกฤษ. แปลโดย ชาญชัย แสงศักดิ์
กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
(เอกสารเผยแพร่ปัลว)

เกรียงไกร เจริญนาวิน. องค์กรและวิธีการคุ้มครองประชาชนและควบคุมฝ่าย
ปักษารองภายในฝ่ายปักษารองในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

โภเมศ ชัยเมือง. การควบคุมฝ่ายปักษารอง. รัฐสภาสาร 11 (พฤษจิกายน 2535)
: 13-26.

โกสินกร วงศ์สุรัวฒน์. ความเป็นมาของการปักษารองในระบบรัฐสภาและระบบ
รัฐสภาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: พร่าวิทยา อินเตอร์เนชันแนล จำก.
พิมพ์ครั้งที่สอง, 2518.

เฉื่อย ชีระวิท. ระบบการปักษารองที่ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญ
นิติบุคคลไทยวัฒนาพาณิช, 2511.

คณะกรรมการภาควิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.

คุณส์ และโอด ค่อนเนล. องค์กรแบบคณะกรรมการ. แบล็อกซ์ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนาสาคร
การสารกูหมายปักตรอง ๑ (เมษายน ๒๕๒๖) : ๕๑-๖๒.

จรุญ สุกาน. สารานุกรมรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
 ๒๕๑๘.

_____ หลักรัฐศาสตร์. พระนคร: บริษัทล้านนาพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
 ๒๕๑๔.

_____ กับด้วย การเมืองการปกครอง ๓ รอบ อังกฤษ ฝรั่งเศส เบเนลักซ์.
 กรุงเทพฯ: ส้านักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๓.

จรินติ หวานนท์. การตรวจสอบการกระทำการทางปักตรองโดยศาลอุต্থธรรม.
นกนัยพิทักษ์ ๔๒ (๒๕๒๙) : ๒๖-๔๕.

ชัยวัฒน์ รัฐชาร. ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศไทย จังหวัดชลบุรี.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในต่างประเทศและใน
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ส้านักพิมพ์วิญญุชน จำกัด, ๒๕๓๘.

ชุม กาญจนปราชกร. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์
 ฉบับที่ ๓๕ คณรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์,
 ๒๕๒๖.

เจ้าวิไนพิรุณโรจน์. เรื่องพฤติกรรมทางการเมือง. วัสดุสกาวสาร 10 (ตุลาคม 2530): 2-28.

_____ . ลักษณะประชาธิปไตย. วัสดุสกาวสาร 11 (พฤษจิกายน 2530): 2-27.

ตนัย ไชโยไชยา และนันท์ ก้อนเจริญ. วิวัฒนาการรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: ส้านักพิมพ์เอเดียนสโตร์, 2536.

ดิเรก อุทัยผล. ความล้มเหลวของระบบพรรคการเมืองไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

เดชชาติ วงศ์กุมลเชษฐ์. การปกครองประเทศไทยอังกฤษ. พระนคร: เจริญผลการพิมพ์, 2502.

_____ . กฤษฎีการเมืองและสังคม. พระนคร: โรงพิมพ์สังคมศาสตร์, 2506.

_____ . รัฐธรรมนูญนานาชาติ. กรุงเทพฯ: สภาริจัยแห่งชาติ, 2516.

คงชัย สันติวงศ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ฐานินทร์ กรวยวิเชียร. พรมนากษัตริย์ไทยในระบบบอบประชาธิปไตย. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, กรกฏาคม 2520.

_____ . ระบบบอบประชาธิปไตย. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 5. กุมภาพันธ์ 2520.

ธีรเดช ยุวชิต. การควบคุมฝ่ายปักดงโดยศ่าลเฉพะกิจตามพระราชบัญญัติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

นิวัฒน, ตับบลิว เอช. คณะกรรมการ : การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ. แปลโดย อรชร วงศ์ วงศ์วัฒนศานต์ การสารกัญหมายปักดง 1 (เมษายน 2526) : 63-67.

บัญญัติ สุชีวะ. การฝังคดีเกี่ยวกับฝ่ายบริหาร. บทบัญญัติ 24 (เมษายน 2509) : 279-298.

บรรพต วีระลักษณ์, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และบวร ประพุตติศ. รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

นราศักดิ์ อุวรรณโน. รัฐธรรมนูญไทย : วิเคราะห์โครงสร้างและกลไก. ใน รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ไนโรจน์ ชัยนาท. หน้า 95-133.

ค่าบรรยายกฎหมายปักดงเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปบ. (เอกสารแผ่นปลิว)

บรรวน และการ์เนอร์. กฎหมายปักดงผู้ร้องเรียน. แปลโดย อมรา จันทรสมบูรณ์ กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มปบ. (เอกสารแผ่นปลิว)

บุญชัน พ็อกกิวิเคราะห์และวิจารณ์ 16 นายกรัฐมนตรีไทย.

กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สหประชาพิมพ์, 2526.

บุญศรี ม่วงศ์อุ่นช. อดีปกรองเรือมัน. ใน รวมบทความในโอกาสครบ 60 ปี
ดร.ปรีดี เกษมกรพย. หน้า 166-177. สมอส เชื้อไกย, บรรณาธิการ.
 กรุงเทพมหานคร: นี. เค พรินติงເຊාස්, 2531.

ประทาน คงฤทธิ์ศิริกากร. การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการบริหาร.

รัฐประศาสนศาสตร์. 1 (กรกฎาคม 2508): 28-46.

_____. การบริหารและการจัดระเบียบบริหารราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพมหานคร:
 ไอเดียนสโตร์, 2529.

ปณิธาน วิสุทธาการ. การแปลงนโยบายของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญไทย
 วิถีการนิพนธ์ปริญญาดิศานิติศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาดิศานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ประชุม กฤษณะ. คำบรรยายกฎหมายปักครอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

_____. ประวัติการปักครองของประเทศไทย. พิมพ์ในงานพระราชทาน
 เพลิงศพหลวงปู่ฐานรากศิริศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มิตรนราการพิมพ์,
 2517.

ประชุม ทรงช่องค์. การเมืองและการปักครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทล้านกพิมพ์ไทยวัฒนาภานิช จำกัด, 2531.

พระยาаницิศาสตร์ไฟสาล. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. พระนคร: โรงพิมพ์
 ภักดีประดิษฐ์, 2502.

พอยน์ จันกรคุณ. ระบบข้าราชการพลเรือนของประเทศไทยผู้รั่งเศส.

รัฐประศาสนศาสตร์ ๓ (มกราคม ๒๕๐๘): ๓๕๑-๓๘๙.

พชรินทร์ เปิญสมบูรณ์. การปฏิรูปกฎหมายของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๑ จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๘. แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.

พิกาน บวรวัฒนา. รัฐประศาสนศาสตร์ (กฎหมายและแนวทางการศึกษา ๑.๗. ๑๘๘๗ - ๑.๗. ๑๙๗๐). คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

ไกคิน พลกุล. เอกสารคำบรรยายวิชา ๖.๗.๔๑ ปัญหาชี้นสูงทางกฎหมายมหาชน ๒ : คดีปักครองในผู้รั่งเศส. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘.

_____. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักกฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕.

_____. รูปแบบและวิธีการควบคุมฝ่ายปกครอง. วารสารนิติศาสตร์ ๑ (๒๕๒๔) : ๓๘-๘๖.

มนตรี เต่งตระกูล. รัฐสภาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาความอ่อนแอก. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.

ลิขิต ชีรเวศิน. วิพากษากิจกรรมการเมืองการปกครองไทย. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓.

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญาณสกุล. การควบคุมฝ่ายบริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วรเดช จันกรศร. สู่ 100 ปีของการปฏิรูประบบราชการไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของการปฏิรูปกระทรวง ทบวง ทบวง กรม. กรุงเทพฯ: ทรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

วนิดา วิศรุตพิษณุ. การควบคุมการใช้คุลpinijทางปกครองโดยกองค์การตุลาภการ. ใน รวมบทความในโอกาสครบ 60 ปี ดร.ปรีดี เกษมภรณ์. หน้า 195-208. สมยศ เชื้อไทย, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: นี. เศ. พรินติงເຊົ້າສ, 2531.

_____. "ศาลปกครอง" กับ หลักการแบ่งแยกอำนาจ. วารสารกฎหมายปกครอง 13 (สิงหาคม 2537): 42-56.

ราภรณ์ ปิยะมงคลวงศ์. การมอบอำนาจให้บัญญัติให้ฝ่ายบริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาаниติศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วิชัย ตันติกุลนานันท์. "อำนาจศาลและอำนาจฝ่ายบริหาร" วารสารกฎหมาย 3 (2529): 41-46.

วิชัย เครื่องาม. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยงานที่ 2. ฉบับครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2517.

วีรนารถ มานะกิจ และพราณี ประเสริฐวงศ์. การจัดองค์กรและการบริหาร.

ฉบับครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

วีรัตน์ แก้วกล่ำ. "พัฒนาการเมืองกับการสร้างผู้นำทางการเมือง" วิทยานิพนธ์
ปริญญาตรีสาขาวิชาบัญชี ภาควิชาการปักธงชัย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สนธิ เตชานันท์. ระบบการเมืองการปักธงชัยอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ออกเดือนสิงค์, 2529.

สมศิต เลิศไนท์. ข้อความคิดเกี่ยวกับการควบคุมกำกับทางปักธง. ใน
รวมบทความในโอกาสครบ 60 ปี ดร.ปรีดี เกษมภัณฑ์. หน้า 209-219.
สมศศิ เชื้อไทย, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: พี.เค.พ.รัตน์เชื้อส์,
2531.

สมศศิ เชื้อไทย. การกระทำทางปักธง. วารสารนิติศาสตร์ 3 (กันยายน 2530)
: 49-71.

สมาคมนานาชาติเพื่อช่วยชาวโลกการศึกษา. ปฏิบัติปัจจุบัน. บริษัทกรุงพิมพ์อักษรสมบันธ์
(1987) จำกัด.

สมาน กองศรี. ปัญหาด้านเสถียรภาพของรัฐบาลผสมในประเทศไทย : ศึกษา
เฉพาะกรณีรัฐบาลผสม ม.ร.ว.ศิกฤทธิ์ ปราโมช. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต แผนกวิชาปักธงบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517.

ลิริพันธ์ พลรบ. คณะกรรมการในทางปักธงตามพระราชบัญญัติในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาวิชาบัญชี ภาควิชาการนิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สุกิจจา กรุณานนท์. "การศึกษาวิเคราะห์ระบบคณวิรุณตรีอังกฤษ เน้นเรื่องพื้นฐานอ่านใจการเมือง องค์การ และอ่านใจหน้าที่" วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรีสาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปักครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

สุขสมาน วงศ์สวารด์. ประวัติศาสตร์การปักครองของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บารุงสาส์น, 2527.

สุขุม นวลสกุล วิทยา นาคศิริกุลกิจ และวิจิชญ์ ทวีเศษฐ. การเมือง การปักครองไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

สุรุษทัยธรรมชาติราช, มหาวิทยาลัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการไทย หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุรุษทัยธรรมชาติราช, 2529.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักวิรุณศาสตร์และการบริหาร เล่ม 1 หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 1. ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุรุษทัยธรรมชาติราช, 2525.

_____. สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุรุษทัยธรรมชาติราช, 2529.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุรุษทัยธรรมชาติราช, 2529.

สุวิมล สังขพันธุ์. สถานะและผลทางกฎหมายของมติคณะกรรมการรัฐมนตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาดิศศิลป์ครุศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

แสงโสม เกษมศรี, ม.ร.ว., ประวัติศาสตร์สากลยุคปัจจุบัน (ค.ส. 1453-1914). พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515).

สำนักงานเลขานุการสภាភัฒนาราชยุต. รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534. (เล่ม 1) มิถุนายน 2536.

_____. รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534. (เล่ม 2) มิถุนายน 2536.

สำนักนายกรัฐมนตรี. ประวัตินายกรัฐมนตรี. ใน 60 ปี สำนักนายกรัฐมนตรี (มิถุนายน 2535): 38-75.

สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี. คณรัฐมนตรี. ใน รายงานประจำปี 2528 สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี: 13-33.

ศรีณุ ใจธีร์ศตางกูร. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกรัฐสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดิศศิลป์ครุศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อมร จันทรสมบูรณ์. ค่าบรรยายกฎหมายปกครอง LA 409. ฉบับรังที่ 9.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.

. ค่อนสติติวัชันแนลลิสม์ (Constitutionalism) : ทางออกของประเทศไทย. จัดพิมพ์โดยสถาบันนโยบายศึกษา โครงการความสันติสุขของมนุษยชาติ อดีนาوار์, 2537.

. ประมวลพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายปกครอง (Administrative Law). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

. กระบวนการยุติธรรมของข้าราชการ. ใน ประมวลพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายปกครอง (Administrative Law). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526: 628-634.

อ. รักษาสัตอ ภัณฑะ. การปฏิรูประบบการบริหารด้านการจัดองค์กรและกระบวนการนักบุคคลในเอเชีย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, พฤษภาคม 2529.

อ. วนิชย์ พ่องสมุทร. ระบบคุณวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตร์ มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2532.

อ. เล็กชานเดอร์ แฟลเมลตัน ภัณฑะ. เคลื่อนเฟเดอเรลลิสต์เปเปอร์ : เอกสารความคิดทางการเมืองอเมริกัน. แปลโดยสมบัติ จันทรวงศ์ ภัณฑะ, กรุงเทพมหานคร: ส้านักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

อ. สสระ นิติทัยทั่วประภาค. ค่าสอนวิชากฎหมายปกครองเปรียบเทียบ LA 439. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

อิสระ สุวรรณบล. ราชกิจจานุเบกษา : วิจัยและการประชุมวิชาการวิเคราะห์ แผนกวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

อุทัย เลาหวิเชียร และประทาน คงฤทธิศักดิ์กุก, บรรณาธิกร. การบริหารรัฐกิจ
: บทความทางวิชาการ (ที่ระลึกครบ 30 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์). กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐประศาสน
ศาสตร์, มปป.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกฉบับ

พระราชบัญญัติราชบังคับบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติปรับปรุงกฎหมาย ทบวง กรม พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติราชบังคับข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติคณะกรรมการคุณวิชา พ.ศ. 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ភាគាណៗប្រចាំថម

Alain Claisse. Le Premier Ministre de la ve Republique.

Paris, LGDJ, 1972.

Ardamant, Philippe., Le Premier Ministre en France.

Montchrestien, E.J.A. 1991.

Bagehot, Walter. The English Constitution. London: Oxford University Press, 1955.

Barber, James., 'The Power of the Prime Minister', in R.L. Borthwick and J.E. Spence (ed), British Polities in Perspective. (Autumn 1972), pp.386-404.

Basu, Durga Das. Administrative Law. 3 nd ed. New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited, 1986.

Benemy, F.W.G., The Elected Monarch : The Development of the power of the Prime Minister. London: Harrap, 1965.

Berkeley, Humphry., The Power of the Prime minister. London: George Allen & Unwin, 1968.

Brown, A.H., 'Prime Ministerial Power', Parts I and II,
Public Law. Spring and Summer 1968.

Brown, L.Neville and Garner, J.F., French Administrative Law. 3 rd ed. London: Butterworths, 1983.

Davis, K.C., Administrative Law Text. 3rd ed. St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1972.

de Smith, S.A., Constitution and Administrative Law. 5th ed. Harmondsworth, Middlesex: Penguin Education, 1973.

Evans, J.M., de Smith's Judicial Review of Administrative Action. 4th ed. London: Stevens & Sons Ltd., 1980.

Finer, Hormam., Governments of Greater European Powers. London: Methven & Co.LTD., 1956.

Foulkes, David., Administrative Law. 5th ed. London: Butterworths, 1982.

Garner, J.F., Administration Law. 5th ed. London: Butterworths, 1979.

Gellhorn, E. and Boyer, B.B., Administrative Law and Process. St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1971.

Harvey, J., How Britain is Governed. 3rd.ed. London: Macmillan Education, 1983.

Hanriou, Andre. Institutions Politiques et Droit Constitutionnel. Paris: Editions Montchrestien, 1972.

James, Simon., British Cabinet Government. First published, 1992.

Mackintosh, John P., The British Cabinet. Second Edition. London: Stevens & Sons Limited, 1968.

Meehan, Eugene J., Roehe John P., and Stedman, Murray S., The Dynamics of Modern Government. McGraw-Hill, Inc. Printed in the U.S.A., 1966.

Phillips, O. Hood and Jackson, Paul., O. Hood Phillips' Constitutional and Administrative Law. 6th ed. London: Sweet & Maxwell, 1978.

Port, Federich John. Administrative Law. London: Longmans, Green and Co., 1929.

Reid, Robert F., Administrative Law and Practice. 2nd ed.
Toronto: Butterworths, 1978.

Robinson, Glen O. and Others., The Administrative Process.
2nd ed. St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1980.

Turpin, Colin., British Government and the Constitution.
Text, Cases and Materials. Second Edition,
Weidenfeld and Nicolson, London, 1990.

Vardley, DCM., Principles of Administrative Law. London:
Butterworths, 1981.

Walker, Patrick Gordon., The Cabinet. Revised Edition.
London: Jonathan Cape LTD., 1972.

_____. The British Prime Minister. Edited by Anthony
King, The Macmillan Press LTD. Second Edition,
1985. Reprinted 1992.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อพระราชบัญญัติที่นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการ

1. พระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2478.
2. พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิริย์ลินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479.
(รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)
3. พระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช 2482.
4. พระราชบัญญัติปีประดิถิน พุทธศักราช 2483.
5. พระราชบัญญัติกำหนดหน้าที่ของคนไทยในเวลาระบ พุทธศักราช 2484.
6. พระราชบัญญัติเครื่องแบบกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2486.
7. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493.
(รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
8. พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในภารกิจฉุกเฉิน พ.ศ. 2495.
(รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
9. พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496.
10. พระราชบัญญัติบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาเจนิวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2492 พ.ศ. 2498.
11. พระราชบัญญัติบราประจាតัวข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสหกิจบาล และพนักงานองค์การของรัฐ พ.ศ. 2498.
12. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502. (รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)
13. พระราชบัญญัติสภาคความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2502.
14. พระราชบัญญัติสภาคิจแห่งชาติ พ.ศ. 2502.
15. พระราชบัญญัติส่งเสริมสินค้าชาวอูก พ.ศ. 2503.
16. พระราชบัญญัติผลั้งงานปรมณเพื่อสันติ พ.ศ. 2504.

17. พระราชนักุณฑิราช เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507.
18. พระราชนักุณฑิสกิติ พ.ศ. 2508.
19. พระราชนักุณฑิสถาบันนัยทิพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2509.
20. พระราชนักุณฑิการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511.
21. พระราชนักุณฑิมหावิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2511.
22. พระราชนักุณฑิมหा�วิทยาลัยธรรมค์แหง พ.ศ. 2514.
23. พระราชนักุณฑิคณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและผู้ดูแลงานวิจัยฯ พ.ศ. 2518.
24. พระราชนักุณฑิป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ พ.ศ. 2518.
25. พระราชนักุณฑิป้องกันและปราบปรามอาเสพติด พ.ศ. 2519.
26. พระราชนักุณฑิส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520.
27. พระราชนักุณฑิพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521.
28. พระราชนักุณฑิส่งเสริมและประสานงานเข้าชันแห่งชาติ พ.ศ. 2521.
29. พระราชนักุณฑิการตรวจสอบเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2522.
30. พระราชนักุณฑิการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522.
31. พระราชนักุณฑิการค่าแรงค่าแรงแห่งในทางการเมืองของข้าราชการ กรรมการ
พนักงานส่วนภูมิภาค และพนักงานวิจัยฯ พ.ศ. 2522.
32. พระราชนักุณฑิคณะกรรมการกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522.
33. พระราชนักุณฑิคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.
34. พระราชนักุณฑิธง พ.ศ. 2522.
35. พระราชนักุณฑิการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528.
36. พระราชนักุณฑิข้าราชการองแห่งชาติ พ.ศ. 2528.
37. พระราชนักุณฑิวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498.
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชนักุณฑิ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530.

38. พระราชนิยมุตติฯ เวื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณภารต พ.ศ. 2534.
39. พระราชนิยมุตติฯ เวื่องหมายครุฑพ่าห์ พ.ศ. 2534.
40. พระราชนิยมุตติฯ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534.
41. พระราชนิยมุตติฯ เนื้อข้อราชการฝ่ายอักษาร พ.ศ. 2521.
แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ รสช. (ฉบับที่ 49) พ.ศ. 2534.
42. พระราชนิยมุตติฯ เนื้อข้อเรียบเรียนเรื่องการแผนติด พ.ศ. 2534.
43. พระราชนิยมุตติฯ การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535.
44. พระราชนิยมุตติฯ กองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2535.
45. พระราชนิยมุตติฯ ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535.
46. พระราชนิยมุตติฯ คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535.
47. พระราชนิยมุตติฯ คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. 2521
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535.
48. พระราชนิยมุตติฯ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535.
49. พระราชนิยมุตติฯ ธุรกิจนาเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535.
50. พระราชนิยมุตติฯ เนื้อข้อราชการฝ่ายเมือง พ.ศ. 2535.
51. พระราชนิยมุตติฯ เนื้อข้อราชการผลเรือน พ.ศ. 2535.
52. พระราชนิยมุตติฯ ว่าด้วยการให้เอกสารเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535. (รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)
53. พระราชนิยมุตติฯ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพลึกลับล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535.
54. พระราชนิยมุตติฯ ส่งเสริมและอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535. (รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ อุตสาหกรรม การคลัง และมหาดไทย)

55. พระราชนักุณฑิโนรโขฆกรรมฯ
56. พระราชนักุณฑิล้างมลทินฯ
57. พระราชนักุณฑิ เหรียณเฉลิมพระเกี้ยรดิและเหรียณที่ระลิกฯ
58. พระราชนักุณฑิ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ต่อรองตัวแทนของนายกรัฐมนตรีไทย พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน

รัฐบาลชุดที่ 1 พระยานอนปกรณ์นิติชาดา เป็นประธานคณะกรรมการราษฎรชั้นเป็นตัวแทนสูงสุดในการบริหารเทียบเท่ากับตัวแทนของนายกรัฐมนตรีในปัจจุบัน

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการชั้นได้ประชุมกันเป็นครั้งแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2475 โดยการลาออก เนื่องจากจะมีการพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับตราไว้ในวันรุ่งขึ้น

รัฐบาลชุดที่ 2 พระยานอนปกรณ์นิติชาดา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 ตามพระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 49 หน้า 573 วันที่ 21 ธันวาคม 2475)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2476 โดยพระยานอนปกรณ์นิติชาดาได้ทราบบังคับทูลพระบาทสมเด็จพระปักเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอให้ทรงประกาศพระราชนูญเชิงให้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร และตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ พุทธศักราช 2476 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 50 หน้า 1-4 วันที่ 1 เมษายน 2476)

รัฐบาลชุดที่ 3 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2476 ตาม
พระราชบัญญัติให้ปิดประชุมสภาพัฒนาระบบ และตั้ง
คณะกรรมการศึกษาดูหัดใหม่ นูกองศึกษาฯ 2476 ข้อ 2.
 - นับจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เนื่องจาก
ได้มีการท่ารัฐประหารนำโดยพันเอก พระยาพนลพอยุทธเสนา
แล้วประกาศให้พระยามโนปกรณ์นิติราดาลาออก

รัฐบาลชุดที่ 4 พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เจ้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 50 หน้า 387-388 วันที่ 21
มิถุนายน 2476)
 - นับจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2476 เนื่องจาก
ได้มีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2476 และ
นายกรัฐมนตรีในนามของคณะกรรมการบริหารราษฎร์
จากต่าแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 51

รัฐบาลชุดที่ 5 พันเอก พระยาพหลพลพจน์世人 เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2476 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี (ประกาศใน
ราชกิจจานุเบนกษา เล่ม 50 หน้า 826-827 วันที่ 22
ธันวาคม 2476)
 - พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2477 โดย
รัฐบาลได้ลาออกจากพร้อมคณะ เนื่องจากสภามีรับหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติสัญญาการจ้างภารกิจของ พ.ศ.

รัฐบาลชุดที่ 6 พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2477 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 51 หน้า 644-645 วันที่ 23
กันยายน 2477)

- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2480 โดย
ได้ลาออกเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายตัวแทนในการสอบสวนเรื่อง
การขายที่ดินของพระคลังข้างที่

รัฐบาลชุดที่ 7 พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2480 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 54 หน้า 916-917 วันที่ 10
สิงหาคม 2480)

- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2480 เนื่องจาก
ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เมื่อวันที่ 7
พฤษจิกายน พ.ศ. 2480 และเมื่อได้มีการเปิดประชุมสภา
คณะกรรมการรัฐมนตรีชุดเดิมจึงห้องพ้นจากหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัฐบาลชุดที่ 8 พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2480 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 54 หน้า 1465-1466 วันที่ 21
ธันวาคม 2480)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481 เนื่องจาก
ได้มีพระราชนัดดาขึ้นสภารັດຖະບານราชบูรพา ผู้ทรงศึกษา 2481
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 55 หน้า 405-406
วันที่ 11 กันยายน 2481) ภายหลังจากที่รัฐบาลได้แพร่ติ
ในสภาก็เกี่ยวกับการแก้ไขข้อบังคับการประชุมและ การปรึกษา
ของสภารັดຖະບານราชบูรพา ข้อ 68 ว่าด้วยการเสนอเรื่องพระราชบัญญัติ
งบประมาณ ในการประชุมวันเสาร์ที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2481

รัฐบาลชุดที่ 9 จอมพล แปลง พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2481 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 55 หน้า 706-707 วันที่ 16
ธันวาคม 2481)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2485 เนื่องจาก
นายกรัฐมนตรีได้ทราบว่าตนถูกลาออกจากตัวแทนเมื่อที่จะ
ให้โอกาสได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการรัฐมนตรีเลือกใหม่ให้เป็น
การหมายเหตุส่วนราชการสั่งความไม่ลงตัว ครั้งที่ 2

รัฐบาลชุดที่ 10 จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2485 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 59 หน้า 646-647 วันที่ 10
มีนาคม 2485)
- ผู้จากตัวแทนเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2487 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ทราบถวายบังคมลาออกจากตัวแทนเมื่อองค์จาก
สภานิติพราษก้าหนดราชเบียบบริหารครบทั้งหมดเพื่อรับผิดชอบ
และพระราชก้าหนดจัดสร้างพุทธบูรณะ

รัฐบาลชุดที่ 11 นายดวง อภิชาน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2487 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 61 หน้า 731-732 วันที่ 1
สิงหาคม 2487)
- ผู้จากตัวแทนเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2488 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ทราบถวายบังคมลาออกจากตัวแทนโดย
อ้างว่าประเทศล้วนสภานสังคมรวมแล้ว

รัฐบาลชุดที่ 12 นายกี บุณยเกตุ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2488 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 62 ตอนที่ 47 หน้า 507-508
วันที่ 1 กันยายน 2488)
- ผู้จากตัวแทนเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2488 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ทราบถวายบังคมลาออกจากตัวแทนเมื่อให้
สอดคล้องกับสภานการเมืองในขณะนั้น

รัฐบาลชุดที่ 13 หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2488 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 62 ตอนที่ 52 หน้า 554-555
วันที่ 20 กันยายน 2488)
- พนจากตัวแทนเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 เนื่องจาก
ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมสภาร่างกฎหมาย นักศึกษาราช 2488
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 62 ตอนที่ 60
หน้า 601-602 วันที่ 15 ตุลาคม 2488) ซึ่งมีผลลงการณ์
ของรัฐบาลให้เหตุผลในการยุบสภาครั้งนี้ สรุปได้ว่า สมาชิก
สภาร่างกฎหมายซึ่งได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2481
ได้มีพระราชบัญญัติขยายเวลาให้ออกซึ่ในตัวแทนอีก 2 ครั้ง
เป็นการอวยในตัวแทนที่นาน ย่อมเป็นเหตุให้สมาชิกเท่านั้น
จากเจตนาและความประสงค์ของราชบูร และสมาชิกสภาก็ได้
ลงมติไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมส่วนรวม
และนายกรัฐมนตรีได้อวยรักษาการณ์จนถึงวันที่ 31 มกราคม
พ.ศ. 2489 (มีการเลือกตั้งทั่วไประหว่างวันที่ 3-12
มกราคม พ.ศ. 2489)

รัฐบาลชุดที่ 14 นายดวง อภิชานศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2489 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 63 ตอนที่ 9 หน้า 75-76
วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2489)
- พนจากตัวแทนเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2489 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ทราบความนังคมลาออกจากตัวแทนพร้อม
คณะรัฐมนตรีเนื่องจากรัฐบาลแพ้ตัวสภาร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองค่าใช้จ่ายของประชาชน

รัฐบาลชุดที่ 15 นายปรีดี พนมยงค์ (หลวงปะเดชธรรมนูหาราม) เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนงเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2489 ตาม

พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 63 ตอนที่ 16 หน้า 118-119
วันที่ 25 มีนาคม 2489)

- พ้นจากตัวแทนงเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2489 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ทราบความมั่งคลาออกจากตัวแทนงเพื่อให้
มีการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ได้
ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2489

รัฐบาลชุดที่ 16 นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนงเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2489 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 63 ตอนที่ 38 หน้า 43-44
วันที่ 8 มิถุนายน 2489)

- พ้นจากตัวแทนงเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ลาออกจากตัวแทนงเนื่องจากพระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 8 ได้เสด็จสวรรคต

รัฐบาลชุดที่ 17 นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนงเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2489 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 63 ตอนที่ 42 หน้า 1-2
วันที่ 13 มิถุนายน 2489)

- พ้นจากตัวแทนงเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2489 โดย
นายกรัฐมนตรีได้ลาออกจากตัวแทนงเนื่องจากสุขภาพ
เสื่อมโทรมไม่สามารถจะปฏิบัติภารกิจของรัฐได้เต็มที่

รัฐบาลชุดที่ 18 พลเรือตรี ถวัลย์ ช่างงานชาวสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2489 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 63 ตอนที่ 56 หน้า 1-2
วันที่ 26 สิงหาคม 2489)
- ผนจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 โดย
รัฐบาลได้ขออภัยทั้งคณะเนื่องจากรัฐบาลแพ้ดิไม่ไว้วางใจ
ที่พรรคราษฎร์ได้อันญัติด้วยเปิดเผยภาระ

รัฐบาลชุดที่ 19 พลเรือตรี ถวัลย์ ช่างงานชาวสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 64 ตอนที่ 25 หน้า 420-421
วันที่ 3 มิถุนายน 2490)
- ผนจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2490
เนื่องจากมีการท้ารัฐประหารโดยมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม
เป็นหัวหน้าคณะ

รัฐบาลชุดที่ 20 นายคwang อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 64 ตอนที่ 54 หน้า 690-691
วันที่ 11 พฤษภาคม 2490)
- ผนจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491 โดย
รัฐบาลได้ขออภัยทั้งคณะภายหลังมีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ
วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2491

รัฐบาลชุดที่ 21 นายดวง อภิพงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เสื้ารับต่าແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 21 ກຸມພາພັນທຶນ ພ.ສ. 2491 ຕາມ
ພຣະບຣມຣາຊໂອງກາຣປຣກາສແຕ່ງຕັ້ງນາຍກົດມູນຕີຣີ(ປຣກາສ
ໃນຮາສກິຈຈານເບັກຫາ ເລີ່ມ 65 ຕອນທີ 12 ໜ້າ 1-2
ວັນທີ 25 ກຸມພາພັນທຶນ 2491)
- ພັນຈາກຕ່າແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 8 ເມສາຂນ ພ.ສ. 2491 ໄດ້
ນາຍກົດມູນຕີຣີໄດ້ຂອດລາອອກໂຄຍ້າງວ່າຄຸກນັ້ນດັບຈາກ
ຄະຫະວັດຖາປະຫາວັດ

รัฐบาลชุดที่ 22 ຈອມພລ ແປລກ ພິບູລສົງຄຣາມ ເປັນນາຍກົດມູນຕີຣີ

- ເສົ້າຮັບຕ່າແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 8 ເມສາຂນ ພ.ສ. 2491 ຕາມ
ພຣະບຣມຣາຊໂອງກາຣປຣກາສຕັ້ງນາຍກົດມູນຕີຣີ(ປຣກາສໃນ
ຮາສກິຈຈານເບັກຫາ ເລີ່ມ 65 ຕອນທີ 20 ໜ້າ 240-241
ວັນທີ 13 ເມສາຂນ 2491)
- ພັນຈາກຕ່າແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 23 ມີຖຸນາຂນ ພ.ສ. 2492 ໄດ້
ນາຍກົດມູນຕີຣີໄດ້ປຣກາສລາອອກຈາກຕ່າແໜ່ງເນື້ອງຈາກ
ຄະຫະວັດຖາຕີ້ງຄະຫະຕ້ອງພັນຈາກຕ່າແໜ່ງຕາມບັກເລັນຍາກລ
ຂອງວັດຖາມນຸ່ງ

รัฐบาลชุดที่ 23 ຈອມພລ ແປລກ ພິບູລສົງຄຣາມ ເປັນນາຍກົດມູນຕີຣີ

- ເສົ້າຮັບຕ່າແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 25 ມີຖຸນາຂນ ພ.ສ. 2492 ຕາມ
ພຣະບຣມຣາຊໂອງກາຣປຣກາສແຕ່ງຕັ້ງນາຍກົດມູນຕີຣີ(ປຣກາສ
ໃນຮາສກິຈຈານເບັກຫາ ເລີ່ມ 66 ຕອນທີ 34 ໜ້າ 493-494
ວັນທີ 28 ມີຖຸນາຂນ 2492)
- ພັນຈາກຕ່າແໜ່ງເນື້ອວັນທີ 29 ພຸດສົຈຸກຂນ ພ.ສ. 2494
ເນື້ອງຈາກມີກາຣຍືດອ່ານາຈໂຄຍຄະຫະບໍລິຫານປະເທດສ້າງຄຣາວ

รัฐบาลสุดที่ 24 จอมพล แปลก นิบูลสังคرام เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2494 ตาม
พระราชดึงและแต่งตั้งรัฐมนตรีโดยคณะกรรมการบริหารประเทศไทย
ชั่วคราว(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 68 ตอนที่ 71
หน้า 12-14 วันที่ 30 พฤษภาคม 2494)
- พ้นจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2494
เนื่องจากจอมพล ป. เสนอให้สภารัฐตั้งนายกรัฐมนตรีให้ถูกต้อง
ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

รัฐบาลสุดที่ 25 จอมพล แปลก นิบูลสังคرام เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2494 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 68 ตอนที่ 73 หน้า 7-8
วันที่ 6 ธันวาคม 2494)
- พ้นจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2495
เนื่องจากรัฐบาลต้องพ้นจากต่าแหน่งเมื่อ สส. ประเวกที่ 1
เข้ารับหน้าที่ความรัฐธรรมนูญ ปี 2475 แก้ไขเพิ่มเติมปี 2495
มาตรา 121

รัฐบาลสุดที่ 26 จอมพล แปลก นิบูลสังคرام เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับต่าแหน่งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2495 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 69 ตอนที่ 21 หน้า 3-4
วันที่ 29 มีนาคม 2495)
- พ้นจากต่าแหน่งเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2500
เนื่องจากรัฐบาลต้องพ้นจากต่าแหน่งเมื่อได้มีการเปิด
ประชุมสภាឌั้นก่อนราชบัลลังก์แรก(มีการเลือกตั้งทั่วไป
เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500)

รัฐบาลชุดที่ 27 จอมพล แป๊ลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2500 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 74 ตอนที่ 29 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 22 มีนาคม 2500)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500
เนื่องจากได้มีการยืดอ่านจากโดยคณะกรรมการอันมีจอมพล
สุทธิ ชนะรัชต์ เป็นหัวหน้าคณะ (รัฐประหาร)

รัฐบาลชุดที่ 28 นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2500 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 74 ตอนที่ 79 ฉบับพิเศษ
หน้า 3-4 วันที่ 21 กันยายน 2500)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2500
โดยการลาออกเนื่องจากมีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 15
ธันวาคม 2500

รัฐบาลชุดที่ 29 พลโท ถนอม กิตติชาร (ยกในขณะนั้น) เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2501 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 75 ตอนที่ 2 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 2 มกราคม 2501)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501
โดยการประกาศลาออกก่อนการปฏิวัติของจอมพล สุทธิ
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 75 ตอนที่ 81 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 20 ตุลาคม 2501)

รัฐบาลชุดที่ 30 จอมพล สุทัศน์ ยานะวัชร์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ตอนที่ 22 หน้า 21-22
วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2502)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2506
เนื่องจากถึงแก่สัญกรรม

รัฐบาลชุดที่ 31 จอมพล ถนถม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2506 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 80 ตอนที่ 118 หน้า 765-766
วันที่ 10 ธันวาคม 2506)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2512 เนื่องจาก
รัฐบาลต้องพ้นจากตัวแทนเมื่อ สส.ที่ได้รับเลือกตั้งใหม่
(มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512)
เข้ารับหน้าที่ใหม่ ตามรัฐธรรมนูญฯ ปี 2511 มาตรา 181

รัฐบาลชุดที่ 32 จอมพล ถนถม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2512 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 86 ตอนที่ 20 หน้า 316-317
วันที่ 11 มีนาคม 2512)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2514
เนื่องจากจอมพล ถนถม ได้ทำการปฏิวัติตัวเองและงดใช้
รัฐธรรมนูญฯ แล้วปักครองโดยคณะกรรมการปฏิวัติ

รัฐบาลชุดที่ 33 จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 89 ตอนที่ 196 ฉบับพิเศษ
หน้า 3-4 วันที่ 19 ธันวาคม 2515)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 โดย
การลาออกจากน่องจากเกิดวันมหาวิปโยค

รัฐบาลชุดที่ 34 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 90 ตอนที่ 132 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 15 ตุลาคม 2516)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 โดย
การลาออกเนื่องจากนิติบัตรถูกกลุ่มผู้ลังเลต่าง ๆ ได้
เรียกร้องและสร้างความกดดันรัฐบาลโดยตลอด

รัฐบาลชุดที่ 35 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 91 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 28 พฤษภาคม 2517)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518
เนื่องจากรัฐบาลต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อได้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ตามบทเฉพาะกาล มาตรา 235
ของรัฐธรรมนูญ ปี 2517

รัฐบาลชุดที่ 36 หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 38 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2518)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2518 เนื่องจาก
สภាភັກນราชนูรไม่ได้ความเห็นชอบค่าแฉลงนโยบายของรัฐบาล

รัฐบาลชุดที่ 37 หม่อมราชวงศ์ ศักดิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2518 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 15 มีนาคม 2518)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 เนื่องจาก
มีวิกฤติการณ์ทางการเมือง นายกรัฐมนตรีจึงทราบบังคมทูลเพื่อ
ให้ทรงประกาศถอยบัญสภा ตามพระราชบัญชี้ถอยบัญสภាភັກນราชนูร
พ.ศ. 2519 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 6
ฉบับพิเศษ หน้า 1-3 วันที่ 12 มกราคม 2519)

รัฐบาลชุดที่ 38 หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2519 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 63 ฉบับพิเศษ
หน้า 3-4 วันที่ 21 เมษายน 2519)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2519 โดย
การประกาศลาออก เมื่อมีการอภิปรายถึงกรณีความ
กิตติชัจด เดินทางกลับประเทศ

รัฐบาลชุดที่ 39 หน่อยราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2519 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 114 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 27 กันยายน 2519)
- ผนจากตัวแทนเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519
เนื่องจากมีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้ผลเรื่องเอกสาร
สังค ชลออยู่

รัฐบาลชุดที่ 40 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 124 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 10 ตุลาคม 2519)
- ผนจากตัวแทนเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520
เนื่องจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินซึ่งนำโดย
ผลเรื่องเอกสาร สังค ชลออยู่ ทำการรัฐประหารอีกด้วยหนึ่ง

รัฐบาลชุดที่ 41 ผลเรื่อง เกเรียงศักดิ์ ชมนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 112 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 13 พฤษภาคม 2520)
- ผนจากตัวแทนเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522
ตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญฯ ปี 2521 (มีการเลือกตั้ง
ทั่วไปเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 และเปิดประชุม
สภาเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2522)

รัฐบาลสุดที่ 42 ผลออก เกเรชงศักดิ์ ชมนันนกัน เป็นนายกรัฐมนตรี

- เรียบต่อหนังเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 78 ฉบับพิเศษ
หน้า 6-7 วันที่ 12 พฤษภาคม 2522)
- ผนจากต่อหนังเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523
โดยการประกาศถอดออกกลางที่ประชุมรัฐสภา หลังจาก
ฝ่ายรัฐบาลขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 153 ของ
รัฐธรรมนูญ ปี 2521

รัฐบาลสุดที่ 43 ผลออก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เรียบต่อหนังเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2523 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 34 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 4 มีนาคม 2523)
- ผนจากต่อหนังเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526 เนื่องจาก
ได้มีการยุบสภา ตามพระราชบัญญัติการยุบสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2526 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100
ตอนที่ 39 ฉบับพิเศษ หน้า 7-8 วันที่ 19 มีนาคม 2526)
และนายกรัฐมนตรีได้รักษาการจนถึงวันที่ 30 เมษายน
พ.ศ. 2526 (มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 18 เมษายน
พ.ศ. 2526)

รัฐบาลชุดที่ 44 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2526 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 68 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 1 พฤษภาคม 2526)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 เนื่องจาก
ได้มีการยุบสภา ตามพระราชกำหนดถือยกเว้นสภารัฐสภาฯ
พ.ศ. 2529 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103
ตอนที่ 73 ฉบับพิเศษ หน้า 1-2 วันที่ 2 พฤษภาคม 2529)
และนายกรัฐมนตรีได้รักษาการจนถึงวันที่ 5 สิงหาคม
พ.ศ. 2529 (มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 27 กรกฎาคม
พ.ศ. 2529)

รัฐบาลชุดที่ 45 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2529 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 138 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 5 สิงหาคม 2529)
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2531 เนื่องจาก
ได้มีการยุบสภา ตามพระราชกำหนดถือยกเว้นสภารัฐสภาฯ
พ.ศ. 2531 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105
ตอนที่ 69 ฉบับพิเศษ หน้า 1-2 วันที่ 29 เมษายน 2531)
และนายกรัฐมนตรีได้รักษาการจนถึงวันที่ 4 สิงหาคม
พ.ศ. 2531 (มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 24 กรกฎาคม
พ.ศ. 2531)

รัฐบาลชุดที่ 46 ผลตัว ชาติชาย ชุมะวัฒ (อศในขณะนั้น) เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ตาม

พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105 ตอนที่ 127 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 4 สิงหาคม 2531)

- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2533 โดย
การลาออก เพื่อจัดตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่

รัฐบาลชุดที่ 47 ผลเอก ชาติชาย ชุมะวัฒ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ตาม

พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 245 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 9 ธันวาคม 2533)

- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เนื่องจาก
คณะรัฐาความสูงเรียบร้อยแห่งชาติซึ่งนำโดยผลเอก สุนทร
วงศ์สมพงษ์ ท่าการขัดแย้ง(รัฐประหาร)

รัฐบาลชุดที่ 48 นายอันันท์ ปันยวารุษน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ตาม

พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 42 ฉบับพิเศษ
หน้า 1-2 วันที่ 2 มีนาคม 2534)

- พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 เนื่องจาก
มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ ฉบับใหม่ และมีการเลือกตั้ง
ทั่วไป คณะรัฐมนตรีจึงต้องพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญฯ

รัฐบาลชุดที่ 49 ผลออก สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 11 หน้า 1
วันที่ 7 เมษายน 2535)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 โดย
การลาออกจากเกิดเหตุการณ์พฤษภาคม hairy

รัฐบาลชุดที่ 50 นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี

- เข้ารับตัวแทนเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 68 หน้า 1
วันที่ 10 มิถุนายน 2535)
- พ้นจากตัวแทนเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535 เนื่องจาก
ได้มีการยุบสภา ตามพระราชบัญญัติการยุบสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2535 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109
ตอนที่ 73 ฉบับพิเศษ หน้า 1-2 วันที่ 30 มิถุนายน 2535)
และนายกรัฐมนตรีได้รักษาการจนถึงวันที่ 23 กันยายน
พ.ศ. 2535 (มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 13 กันยายน
พ.ศ. 2535)

รัฐบาลชุดที่ 51 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี

- เสื้ารับต่อແນ່ງเมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2535 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 101 หน้า 1
วันที่ 23 กันยายน 2535)
- ผันจากต่อແນ່ງเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 เนื่องจาก
ได้มีการยุบสภา ตามพระราชบัญญัติการยุบสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2538 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112
ตอนที่ 17 ก หน้า 1-2 วันที่ 19 พฤษภาคม 2538)
และนายกรัฐมนตรีได้รักษาการจนถึงวันที่ 13 กรกฎาคม
พ.ศ. 2538 (มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กรกฎาคม
พ.ศ. 2538)

รัฐบาลชุดที่ 52 นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี

- เสื้ารับต่อແນ່ງเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ตาม
พระบรมราชโองการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี(ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนพิเศษ 27 ง
หน้า 1-2 วันที่ 13 กรกฎาคม 2538)
- ปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายจักริน วงศ์กุลฤทธิ์ เกิดวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2495
ที่ตำบลลับคล้อ อ่าเภอตะพานหิน จังหวัดนิจิตร ส่าเร็จการศึกษาปริญญาตรี
นิติศาสตรบัณฑิต คณบดีสาขาวรรณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2524
และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ พ.ศ. 2534 ปัจจุบันรับราชการที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย